

závazek k provedení výmazu žalovaným neplyne ani z tržové smlouvy ze dne 11. března 1925. Ve smlouvě té jest jen uvedeno, že žalobci mají ze svého hraditi útraty kvitování a výmazu kupní dobírky, jak první soud také zjistil, ale není tam řeči o tom, že žalovaný přejímá povinnost výmaz sám provést. Hypotekární dlužník má tedy, ano není jiného ujednání, jen právo žádati po zaplacení dluhu od věřitele výmaznou kvitanci neb jiné výmazní prohlášení na základě §§ 1369 a 1426 obč. zák., nemůže však nutiti věřitele, by sám dal zástavní právo vymazati (srovnej rozhodnutí víd. nejv. soudu z 11. května 1871, čís. 4165, otištěné u § 469 obč. zák. vydání Dr. Roučka z roku 1926). Žalobci nejsou tudíž oprávněni domáhati se provedení výmazu zástavního práva na žalovaném, nýbrž mohou na něm žádati jen kvitanci nebo jiné výmazní prohlášení, a jejich žaloba, směřující jen k provedení výmazu zástavního práva, jest pochybena a nemůže vésti k cíli, an žalovaný nemá povinnosti, by výmaz sám prováděl. Na tom nemůže měniti nic okolnost, že by výmaz šel podle smlouvy na útraty žalobců.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobci napadají rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci a pro nesprávné hodnocení důkazů. Po právní stránce byla věc odvolacím soudem posouzena správně. Žalobci se domáhají na žalovaném hypotekárním věřiteli jen provedení knihovního výmazu zástavního práva, vloženého na jejich nemovitosti za kupní dobírku. Na vydání výmazné kvitance nebo jiné listiny prokazující zánik zástavního dluhu žaloba vůbec nezní a podle § 405 c. ř. s. nebyl by soud oprávněn přiřknouti žalobcům něco, co nebylo navrženo. Podle § 1369 obč. zák. jest hypotekární věřitel, byl-li uspokojen, jen povinen umožniti zástavci, by si tento mohl dáti závazek z knihy pozemkové vymazati, a žalobní žádosti mohlo by býti vyhověno jen, kdyby bylo prokázáno, že se žalovaný platně zavázal žádaný výmaz sám provést. Tento závazek žalovaného však nebyl vůbec prokázán, ba nebyl žalobci za řízení v prvé stolici ani tvrzen. Již to postačí k zamítnutí žaloby. K vývodům dovolání se podotýká, že nezáleží na tom, mohl-li by snad žalovaný sám výmaz provést, ani žalobci vzali náklady výmazu na sebe, nýbrž že pro tento spor jest rozhodným, že k tomu není povinen ani podle zákona ani podle zvláštní úmluvy.

Čís. 10457.

Proti rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat není přípustným dovolací rekurs na nejvyšší soud, bez rozdílu, zda otázka útrat byla v druhé stolici řešena věcně, či jen formálně (na př. odmítnutím útratového rekursu).

(Rozh. ze dne 22. ledna 1931, Rv I 1925/30.)

Procesní soud první stolice uznal částečně podle žaloby. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany a odmítl rekurs žalobkyně v otázce útrat; odmítnutí odůvodnil takto: Žalobkyně napadá i rozhodnutí ve věci a měla proto i výrok o útratách napadnouti odvoláním (§ 461 c. ř. s.), nikoli samostatným rekurem, jež připouští zákon jen, kde si strana stěžuje jen do útrat.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany; dovolání žalobkyně z výroku, jímž byl odmítnut její rekurs do výroku prvního soudu v otázce útrat, odmítl. V tomto směru uvedl v

d ů v o d e h:

Pokud žalobkyně napadá dovoláním výrok odvolacího soudu, jímž byl odmítnut její rekurs do útratového výroku prvního soudu, jde v pravdě o rekurs, který však jest nepřipustný podle § 528 c. ř. s., majícího na mysli i takovýto případ, jak plyne z těchto úvah: Podle § 528 první odstavec c. ř. s. nově upraveného císařským nařízením ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. zák. jsou rekursy do rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat nepřipustné. Ve vládní osnově z roku 1909 (čís. 22 příloh k těsn. prot. panské sněmovny, XX. zased., 1909) byly ve čl. VII. prohlášeny za nepřipustné rekursy proti rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat, nepřevyšuje-li předmět stížnosti 100 K. Ve vysvětlivkách k vládní osnově se odůvodňovalo na str. 17 navrhované ustanovení takto: »Rozhodnutí v otázce útrat, a to jak co do povinnosti k náhradě útrat, tak i co do číselného určení výše útrat, má podle svého určení býti jen vedlejším bodem soudcovského nálezu a ustupuje také zpravidla do pozadí proti věci hlavní. Odpovídá proto zásadám rozumné hospodárnosti, omezí-li se možnost dovolávati se nejvyššího soudu jen v otázce útrat. K tomu nutká i skutečnost, na niž si Nejvyšší soud již častěji stěžoval, že jest značně zatížen stížnostmi do útrat a že jest mu rozhodovati ve třetí stolici o nárocích, jimiž by se, kdyby byly uplatněny samostatně žalobou, nemohlo dostati věcného přezkoumání ani ve stolici odvolací. Osnova navrhuje jako hranici přípustnosti dovolacího rekursu ve věcech útratových 100 K, majíc za to, že tím nejsou dotčeny oprávněné zájmy ať již stran ať stavu advokátského. Nebude od místa, když v tomto směru bude poukázáno na poměry v Německu, kde samostatné stížnosti do útrat jsou bez ohledu na výši z působnosti říšského soudu úplně vyloučeny.« V podstatě totéž ustanovení, jako ve čl. VII vládní osnovy z roku 1909, bylo ve čl. VII. vládní osnovy z roku 1910. Komise panské sněmovny pozměnila však ve čl. V. svého návrhu čl. VII. vládní osnovy v ten smysl, že rekursy do rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat jsou nepřipustné — tedy vůbec, bez ohledu na výši útrat, do níž jest si stěžováno — (zpráva komise panské sněmovny, čís. 59 příloh k těsn. prot. panské sněmovny XX. zased. 1910), a odůvodnila tuto změnu tím, že jde zpravidla jen o menší nároky rázu podružného, jež nijak nemohou odůvodniti, by v nich bylo přípustné dovolávati se třetí stolice, zvláště když k tomu ještě přistupuje, že nejvyšší soud je

právě takovými rekursy nad míru zatížen. Návrh komise panské sněmovny byl pak beze změny pojat do zákona čl. VI. § 34 cís. nař. ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. z. Hledí-li se k vyličenému vzniku zákona a k jeho účelu, jenž vysvítá nejen z celé tendence novely ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. zák., která chtěla soudům poskytnouti úlevy, nýbrž došel právě v otázce, o niž jde, zcela jasného a nepochybného výrazu v uvedených motivech, a přihlíží-li se zároveň náležitě i k doslovu zákona, jenž zcela povšechně a bez jakékoliv výhrady vylučuje další opravný prostředek proti rozhodnutí soudu druhé stolice »v o t á z c e ú t r a t« (»über den Kostenpunkt«, tedy nikoli proti rozhodnutí »o útratách« nebo pod.), — jest zřejmo, že se tento povšechný, nijak neobmezený zákaz vztahuje na veškerá rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat protivou k jeho rozhodnutí ve věci hlavní, ať již soud druhé stolice rozhodl v otázce útrat konečně nebo předběžně, ať se rozhodnutí stalo z důvodů věcných, nebo jen z důvodů formálních. Neboť účelem zákona právě bylo, by bylo ulehčeno nejvyššímu soudu v otázkách útratových tím způsobem, by se jimi vůbec nemusil obírat. Stejně, jak je tomu v jiných případech, kde zákon vylučuje další opravný prostředek proti rozhodnutí soudu druhé stolice z důvodů tkvících v povaze předmětu řízení, na př. ve věcech nepatrných (§ 517 c. ř. s.) a ve sporech pro rušení držby (§ 528 c. ř. s.), — tyto případy jest dobře rozeznávat od podstatně odlišného případu, upraveného v § 528 c. ř. s. na prvním místě, kde se vylučuje recurs do potvrzujících usnesení soudu druhé stolice, což arci předpokládá, že tento soud rozhodl o opravném prostředku věcně a uznal rozhodnutí prvního soudu za správné — má soud druhé stolice i v otázce útrat, pokud jde o útraty nižších stolic, rozhodovati s konečnou platností, jakoby další opravné stolice vůbec již nebylo (srov. Neumann, Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen, II., 1928, k § 528 c. ř. s., str. 1403; Pollak, System des österr. Zivilprozessrechtes, 1906, str. 512 dole). Nepřípustný jest tedy i další opravný prostředek proti výroku odvolacího soudu, jímž odmítl recurs do útratového výroku soudu první stolice, i bylo dovolání v tomto směru odmítnouti.

Čís. 10458.

Dohodly-li se strany, že uznávají za správné hranice, které vyměří evidenční geometr, nelze se domáhati v nesporném řízení úpravy hranic, aspoň potud, pokud není jisto, že ujednané vytýčení a označení hranic evidenčním geometrem nelze uskutečnit (pokud nebylo odepřeno povolení příslušných úřadů k zeměměřičskému měření na žádost a na náklad stran).

(Rozh. ze dne 22. ledna 1931, R II 435/30.)

Návrhu, by bylo zahájeno řízení k úpravě hranic mezi pozemky, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.